RÚSDREKKASØLA LANDSINS

Ársfrágreiðing 2020

Innihaldsyvirlit

1. Inngangur 3

2. Árið 4

    2.1 Rúsdrekkasølan sum alkohol politiskt stýringsamboð 4

    2.2 Rúsdrekkasølan selur alsamt meira veikt 4

    2.3 Vaksandi tollfrí søla 4

    2.4 Minkandi styrki í miðal 5

    2.5 Avlopskrav til avgjald 5

    2.6 Sølubúðir og tænasta 6

    2.7 Pantskipan 7

    2.8 Starvsfólkakostnaður 7

    2.9 Árið samanumtikið 7

3. Búskapur 8

    3.1 Umsetningur 8

    3.2 Sølugongdin gjøgnum árið 8

    3.3 Rakstraravlopskravið 8

4. Rúsdrekkasølan, nýtsla og hagtøl 9

    4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir 9

    4.2 Sølugongd í litrum býtt í vørubólkar 10

    4.3 Sølugongd í alkohol litrum býtt í vørubólkar 10

    4.4 Vøruúrvæl býtt í vørubólkar 11

    4.5 Fólkatal og gongdin í nýtslu pr. íbúgva 12

5. Ársroknskapur fyri 2020 13

    5.1 Rakstrarroknskapur 13

    5.2 Fíggjarstøða 14

1. Inngangur

Rúsdrekkasøla Landsins er stovnur undir Føroya landsstýri. Rúsdrekkasølan virkar sambært løgtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 við seinni broytingum og ásetingum í kunngerð nr. 144 frá 20. oktober 1992 við seinni broytingum.

Rúsdrekkasølan hevur til endamáls at innflyta og selja rúsdrekka. Rúsdrekkasølan hevur einkarætt til innflutning av rúsdrekka og við ávísum avmarkingum og undantøkum eisini einkarætt til sølu av rúsdrekka. Stovnurin skal í so stóran mun sum gjørligt, rekast út frá handilsligum sjónarmiðum, tó við neyðugum atliti til heilsulig sjónarmið.

Rúsdrekkasølan hevur átta handlar kring landið. Teir liggja í: Tórshavn, Klaksvík, Saltangará, Miðvági, Sandi, Trongisvági, Vestmanna og við Norðskála. Handlarnir virka eisini sum fløskumóttøkur. Harumframt er goymsla á Hjalla og fyrisitingin húsast í Tórshavn. Øll hølini eru leigumál.

Rúsdrekkasøla Landsins hevur umleið 34 fólk í føstum starvi. Harafturat eru upp til umleið 32 fólk í tímaløntum starvi.

Í hesi ársfrágreiðing verður tikið samanum árið 2020. Komið verður inn á gongdina í søluni, fíggjarlig viðurskifti og annað, sum hevur merkt árið og raksturin í 2020.

Tórshavn, tann 12. apríl 2021

Rógvi Andrias Fossádal
stjóri

2. Árið

2.1 Rúsdrekkasølan sum alkohol politiskt stýringsamboð

Síðan einkarsølan Rúsdrekkasøla Landsins (RSL) varð sett á stovn, er ein miðvís broyting í drekkimynstrinum í Føroyum farin fram. Frá í mestan mun at drekka spirtus er drekkimynstrið støðugt broytt til, at tað fyri tað fyrsta verður drukkið minni pr. íbúgva 15 ár og eldri. Ístaðin verður keypt minni av spiritusi og meira vín og øl, sum hevur lægri alkohol styrki. Hetta er at fegnast um, tí tað var júst hetta, sum upprunaliga var málsetningurin við rúsdrekkalógini og einkarsøluni.

Staðfestast kann, at einkarsølan hevur virka væl sum alkohol politiskt stýringsamboð hjá landinum.

Broytingin í drekkimynstrinum hevur tó hinvegin við sær minni inntøku hjá RSL – Og skyldast hetta avgjalds og príspolitikkin. RSL hevur tó áhaldandi arbeitt miðvíst við at tillaga raksturin til hesar broytingarnar í alkoholnýtsluni. Rakstrarkostnaðurin er eisini øktur nakað grundað á lønarhækkingar og aðrar vanligar príshækkingar í samfelagnum.

2.2 Rúsdrekkasølan selur alsamt meira veikt

Seinasta uppgerðin vísir at handlarnir hjá Rúsdrekkasøluni selja alsamt meira veikan løg, tí serliga sølan av spiritusi er minkað.

Av øllum vørusløgum vórðu seldir 205.040 litrar innanlands av reinum alkoholi í 2020. Í 2010 vórðu seldir tilsamans 180.816 litrar innanlands av reinum alkoholi.

Tølini vísa, at meira verður selt av víni, meðan minni verður selt av spiritusi. Í 2011 vórðu seldir 50.544 litrar innanlands av reinum alkoholi í víni. Í 2020 var talið 65.648 litrar av reinum alkoholi.

Í 2011 vórðu seldir 76.516 litrar innanlands av reinum alkoholi í spiritusi, men í 2020 var talið minkað heilt niður í 70.076 litrar.

Sølan av øli hevur at kalla óbroytt í mong ár, men hetta er broytt seinastu árini. Í 2011 vórðu seldir 52.202 litrar innanlands av reinum alkoholi í øli. Í 2020 vórðu 67.857 litrar av reinum alkoholi í øli seldir.

Endamálið við Rúsdrekkasøluni var m.a., at hon skuldi virka fyri at tálma nýtsluni. Nýtslan í 1992 var 8,8 litrar av reinum alkoholi fyri hvønn íbúgva 15 ár og eldri. Í 2020 var hon 6,5 litrar.

Í hesum tølum sæst tann veruleiki, at rúsdrekkavanarnir eru nógv broyttir síðan Rúsdrekkasølan varð sett á stov. Nógv meira veikt verður keypt enn sterkt, og fleiri njóta heldur enn bara at rúsa seg.

2.3 Vaksandi tollfrí søla

Minkar sølan av reinum alkoholi í Rúsdrekkasøluni, er øðrvísi við tollfríu søluni, sum hevur verið nógv vaksandi, serliga seinastu 10 árini. Sølan av tollfríum vørum er voksin 81% hetta tíðarskeiðið meðan sølan innanlands bert er voksin 12% - hetta meðan talið á borgarum 15 ár og eldri er voksið við 6%. Sølan í 2020 er merkt av at fólk hava keypt meira innanlands og minni tollfrítt – Ferðaavmarkingar o.l. vegna Covid-19 hava havt við sær eitt broytt keypsmynstur.

Sølan av tollfríum rúsdrekka í 2011 var 22.568 litrar av reinum alkoholi. Í 2016 var talið 35.936 litrar, og í 2020 vórðu seldir 20.894 litrar av reinum alkoholi tollfrítt.

Tollfría sølan av reinum alkoholi í spiritusi vaks úr 17.663 litrum í 2011 upp í 25.201 litrar í 2019 har hon sá út til at hava funnið eina fyribils legu. Í 2020 minkaði sølan tó til 13.957 litrar vegna Covid-19.

Sølan av reinum alkoholi í víni vaks úr 4.174 litrar av reinum alkoholi í 2011 upp í 11.126 litrar av reinum alkoholi í 2019 og 5.644 litrar av reinum alkoholi í 2020.

Samlaða tollfría sølan er nú áleið 1,6/0,9 litrar 2019/2020 í miðal fyri hvønn føroying árliga. Hetta talið skal leggjast aftrat teimum 6,5 litrunum, sum hvør føroyingur drekkur í miðal árliga.

Talið á 1,6/0,9 litrar 2019/2020 litrar av reinum alkoholi í miðal fyri hvønn føroying 15 ár og eldri árliga umfata tollfría sølu, sum Rúsdrekkasølan og bryggjaríini selja til flogvøllin og skip til proviantering. Tíverri eru ongi tøl eru tøk yvir søluna sjóvegis annars.

At munandi vøkstur er í tollfríari sølu, nýtist tó ikki at merkja, at nýtslan er vaksandi. Talan kann vera um, at nógv tollfrí søla, sum fyrr var í avgreidd í Kastrup og øðrum floghavnum uttanlands, nú í staðin verður avgreidd á flogvøllinum í Vágum.

2.4 Minkandi styrki í miðal

Hagtøl vísa eisini, at alkoholstyrkin í meðal av spiritusi, sum varð selt í Rúsdrekkasøluni í 1992, var 42,5 prosent. Í dag er meðalstyrkin av spiritusi, sum selt verður, 30,0 prosent.

Miðal alkoholstyrkin av øllum seldum vørum í Rúsdrekkasøluni minkaði úr 20,6 prosentum í 1992 heilt niður í 9,8 prosent í 2020.

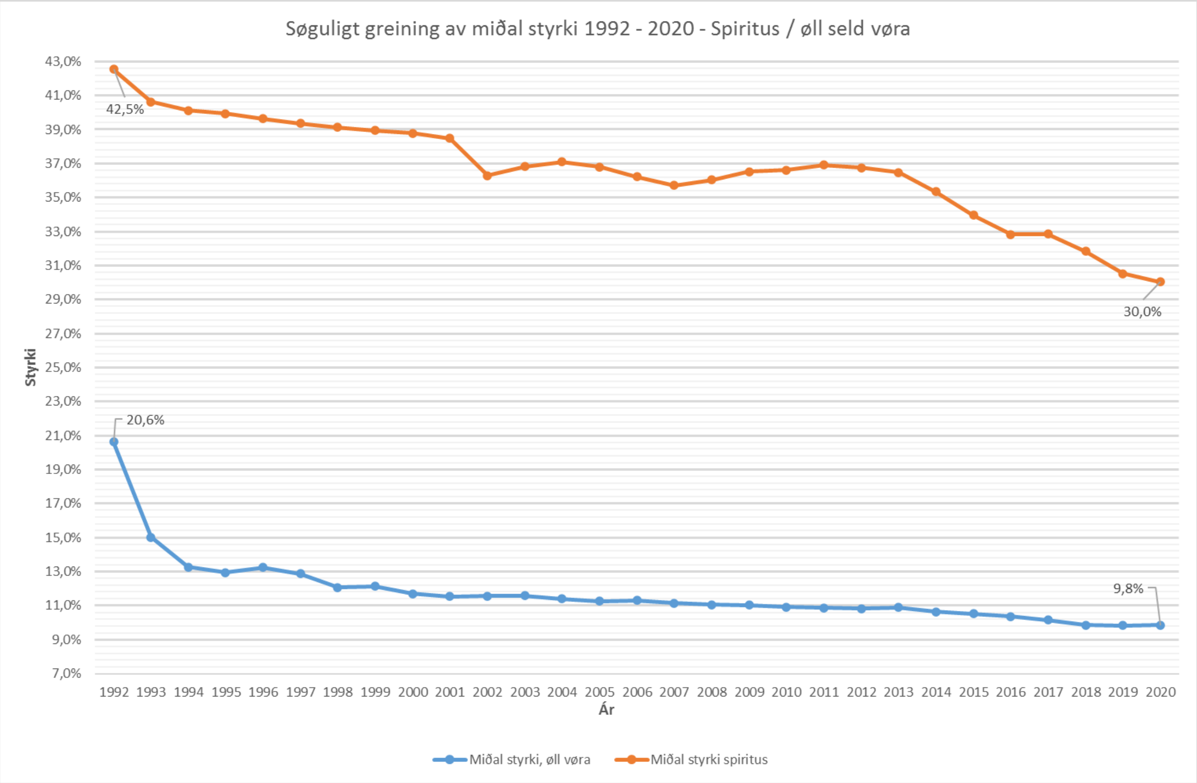

Hesi yvirskipaðu tøl bera boð um broyttar vanar, og at sjálv alkoholstyrkin ikki longur hevur størsta týdningin fyri mong. – Dygd verður ráðfest heldur enn nøgd.

2.5 Avlopskrav til avgjald

Stovninum er í 2020 álagt at veita landinum 16,048 mió. kr.í avlopi í mun til 16,848 mió í avlopi í 2017. Munurin á 800 tkr. verður veittur sum avsláttur til loyvishavarar tvs. matstovur, gistingarhús, barrir o.l., ið nú fáa 14% í avslátri á borðvín og heitvín.

Avlopskravið er fastsett hvørt ár, sama um nýtslan veksur ella minkar. Eitt avlopskrav hevur verið álagt stovninum, síðan hann fór at virka í 1992. Málið við hesum var, at avlopið lutvíst skuldi nýtast at fíggja upplýsandi virksemi um skaðarnar av rúsdrekka og til at viðgera rúsdrekkamisnýtslu.

Rúsdrekkasølan hevur áhaldandi mælt politisku skipanini til at avtaka fasta avlopskravið og heldur leggja avgjøld á vørurnar, so avlopið fylgir nýtsluni. Fyrimunir við hesum er, at raksturin av Rúsdrekkasøluni verður minni viðbrekin fyri teimum búðskaparligu sveiggjum, ið við jøvnum millimbilum koma.

Gongdin hevur eisini verið, at færri litrar av reinum alkoholi verða seldir, og tí er vorðið alsamt truplari hjá Rúsdrekkasøluni at halda avlopskravið. Ein greið andsøgn er í, at stovnurin skal virka fyri at tálma nýtsluni, men noyðist at selja meira fyri at halda kravið. Eisini kann tann margháttliga støða íkoma, at neyðugt er at biðja um eykajáttan frá sama myndugleika, sum skal hava avlopið, fyri at halda kravið á 16,048 mió. kr.

Avlopskravið á fíggjarlógini á 16,048 mió., bleiv rokkið í 2020. Tað bleiv selt nakað meira av spiritusi, víni, øli og alkoholfríum vørum, meðan tað bleiv selt minni av heitvíni. Søluvøksturin í litrum stavar í einans frá øktari innanlands sølu. Tollfría sølan minkaði munandi í 2020 vegna Covid-19.

Leiðslan í Rúsdrekkasøluni hevur í tíðarskeiðnum millum 2011 og 2020 gjørt stórar tillagingar fyri at røkka økta avlopskravinum, sum í 2009 fór úr 11,848 mió. til 16,848 mió. í 2010 og síðan niður á 16.048 mió. í 2018 og frameftir. Arbeitt hevur áhaldandi verið ímóti einum skynsamari rakstri og bygnaði fyri at minka um útreiðslurnar uttan tó at niðurlaga tænastustøði, ið er ein av hornasteinunum aftanfyri eina einkarsølu.

Nýtslan í 2020 er enn á lægsta støði síðan RSL varð stovnað í 1992. Og er tað í trá við endamálið hjá RSL, ið m.a. sigur, at "Stovnurin skal, í so stóran mun, sum gjørligt, rekast út frá handilsligum sjónarmiðum, tó við neyðugum atliti til heilsulig sjónarmið."

2.6 Sølubúðir og tænasta

Arbeitt hevur eisini verið við at menna landsfyritøkuna – Ynski er, at hon verður á jøvnum føti við fremstu rúsdrekkasølur í norðurlondum og tí er umráðandi, at dentur áhaldandi verður lagdur á at uppfylla tann eftirspurning, sum viðskiftafólk okkara eftirspyrja og ynskja. Arbeitt verður tí javnt og miðvíst við at laga seg til tær broytingar, ið eftirspurningur og viðskiftafólk ynskja.

Í fleiri ár hevur leiðslan eftir fíggjarligum førimuni havt fokus á at dagføra og uppstiga handlarnar kring landið og hetta arbeiðið hevur gingið væl.

Ein nýggj søludeild bleiv latin upp við Norðskála í 2015 og ein í Vestmanna í 2017, umframt hetta vórðu fløskumóttøkurnar á deildunum í Tórshavn, Saltangará, Klaksvík og Miðvági eisini dagførdar í 2017 og 2018. Hetta var ein munandi uppstigan í tænastuni til viðskiftafólk okkara.

Mikudagin 9. september 2020 lat Rúsdrekkasøla Landsins upp í nýggjum og rúmligari hølum á Trongisvágsvegi 20 í Líðini í Trongisvági. Rúsdrekkasølan hevur húsast í hølunum á Drelnesi har eisini Føroya Bjór húsast, síðani Rúsdrekkasølan læt upp í Suðuroy í 1993. Hølini vóru vorðin ov smá og ótíðarhóskandi, so leita hevur verið í eina tíð eftir betri hølum, fyri m.a. at hækka tænastuna við størri úrvali, betri fløskumóttøku o.l. - Við nýggju hølunum verður hetta møguligt. Leiðslan fegnast um framstigið og vónar, at suðuroyingar fáa gleði av nýggja handlinum.

Rúsdrekkasølan hevur leingi havt ynski um, at uppstiga tænastustøðið og virksemi sítt í høvuðsstanum: Tórshavn/Hoyvík, so vit kunnu veita eina betur tænastu til økta fólkatalið í økinum.

Umbønir um, at lata upp fleiri sølubúðir í høvuðsstanum, eru tíverri ikki játtaðar av sitandi landsstýri ella av undanfarna landsstýri.

2.7 Pantskipan

Í 2016 og í 2020 mælti Rúsdrekkasøla Landsins til, at sett verður á stovn ein nýggj pantskipan, sum skal taka sær av at savna inn allar fløskur og íløt, krevja inn og gjalda út pantið og standa fyri at skilja og beina tilfar til endurvinningar. Einki ítøkiligt er tó hent síðani í hesum málið inntil nýggj samgonga varð skipað í 2019 – At lesa í Samgonguskjalinum 2019-2023 sæst undir "Orkumál og Umhvørvi" at *"Eisini eiga pantskipan og endurnýtsla at verða raðfest."*

2.8 Starvsfólkakostnaður

Starvsfólkakostnaðurin hækkaði í tíðarskeiðnum 2011-2020 til index 123. Starvsfólkakostnaður umboðar størsta part av rakstrarkostnaðinum í rakstrarroknskapinum, og svaraði hann í 2020 til 11% av umsetninginum.

2.9 Árið samanumtikið

Samanumtikið metir leiðslan, at árið eydnaðist væl hóast Covi-19, men neyðugt er áhaldandi at tillaga raksturin fyri at ganga øktu lønarútreiðslunum á møti. Eisini er broytta keypsmynstri við lægri inntøku sum fylgju ein áhaldandi avbjóðing, tá avlopskravið verið hildið fyri eyga.

3. Búskapur

3.1 Umsetningur

Seinastu tíggju árini hevur umsetningurin hjá Rúsdrekkasøluni ligið millum uml. 117 og 145 mió. kr.

Umsetningurin í 2020 er hin størsti, síðan Rúsdrekkasølan varð sett á stovn. Á talvuni niðanfyri sæst, at umsetningurin er væl hægri enn hini árini. Sølan í 2020 var 4,2 mió hægri enn í 2019 og góðar 9,7 mió hægri enn í 2018. Orsøkin til hesa hækking stavar í stóran mun frá fólkatilflyting umframt, at samfelagsbúskapurin er sera góður.

Umsetningurin fyri seinastu árini sær soleiðis út:

(1.000 kr.)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Umsetningur	145.745	141.513	135.991	133.161	127.438	125.766	119.286	118.800	120.140	117.659

Talva 3.1: Árligi umsetningurin, 2011-2020

3.2 Sølugongdin gjøgnum árið

Mánaðarliga sølan er rættiliga skiftandi gjøgnum árið. Gongdin í mánaðarligu søluni í 2020 býtir seg áleið eins og árið fyri. Mánaðirnir marts, apríl og august vóru merktir av Covid-19. Minst søla er vanliga í byrjanini av árinum, meðan summarsølan og sølan fram ímóti ársskiftinum vanliga er størri.

(1.000 kr.)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Januar	8.468	7.326	6.930	6.829	6.984	6.675	6.903	6.719	6.576	6.086
Februar	9.840	8.634	8.766	8.361	8.364	7.824	7.527	7.473	7.822	7.405
Mars	9.775	10.339	11.138	9.547	9.275	9.788	8.016	10.235	9.068	8.954
Apríl	9.564	10.727	9.537	10.218	10.025	9.220	8.883	7.859	9.301	9.436
Mai	12.479	12.775	12.710	11.526	10.763	10.433	10.295	10.887	10.814	9.823
Juni	12.964	12.931	12.582	12.450	11.557	11.299	10.477	11.210	10.949	10.400
Juli	17.967	15.853	15.315	14.403	14.775	14.558	14.332	13.054	13.844	14.402
August	9.860	12.425	11.429	10.597	9.830	9.709	9.406	9.499	9.025	8.543
September	10.481	9.527	9.310	10.191	9.432	8.901	8.298	8.006	7.955	9.010
Oktober	11.898	11.180	9.908	9.923	9.506	10.555	9.667	8.445	8.811	8.842
November	12.363	11.936	11.630	10.679	9.756	9.485	9.362	9.926	10.490	8.623
Desember	20.086	17.860	16.736	18.437	17.171	17.319	16.120	15.487	15.483	16.134
Íalt	**145.745**	**141.513**	**135.991**	**133.161**	**127.438**	**125.766**	**119.286**	**118.800**	**120.140**	**117.659**

Talva 3.2: Umsetningurin fyri hvønn mánað, 2011-2020

3.3 Rakstraravlopskravið

Kravið til avlop av rakstrinum varð í 2010 hækkað við útvið 50%, úr 11,848 mió. til 16,848 mió. Hetta hevur havt munandi príshækkingar á vørunum við sær, umframt umfatandi rationaliseringar, til tess at minka um útreiðslurnar. Hetta hevur borið við sær at viðlíkahald og útskifting av útbúnaði hevur verið tálmað fyrstu árini. Neyðugt hevur eisini verið, at havt eyka neyvt eftirlit er við øllum kostnaði. Avlopskravið varð í 2018 lækkað við 800 tkr. ið vórðu latnar sum avsláttur til loyvishavarar og sostatt ikki høvdu nakað fíggjarligt árin á Rúsdrekkasøluna.

Ein framgongd í umsetninginum frá 2019 til 2020, kann vera ábending um, at rúsdrekkanýtslan í Føroyum er voksin. Tó stavar hesin vøkstur nærum einans frá príshækkingum frá veitarum okkara, umframt at viðskiftafólk hevur keypt innalands, umframt betri góðsku heldur enn størri nøgdir.

Í 2020 vaks umsetningurin við 4,2 mió. í mun til undanfarna árið og eydnaðist tað sostatt at røkka avlopskravinum, sum varð ásett í løgtingsins fíggjarlóg fyri 2020.

Kravið var kr. 16.048.000 aftaná rakstrarútreiðslur og útreiðslur til høli, starvsfólk og umsiting. Tá árið varð gjørt upp, gjørdist avlopið bert kr. 16.351.987, tvs. ein munur uppá 303.987 kr.

Talvan 3.3 niðanfyri vísir gongdina í avlopi og játtan hjá RSL í tíðarskeiðnum 2011-2020.

(1.000 kr.)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Avlopskrav	16.048	16.048	16.048	16.848	16.848	16.848	16.848	16.848	16.848	16.848
Avlop	16.352	16.058	16.063	16.951	16.732	16.856	16.650	16.856	16.849	16.308
Munir	**304**	**10**	**15**	**103**	**-116**	**8**	**-198**	**8**	**1**	**-540**

Talva 3.3: Avlop frá rakstrinum, 2011-2020

At avlopskravið hækkaði so nógv í 2010, hevði við sær, at fleiri umskipanir vórðu gjørdar, bæði viðvíkjandi prísásetingini og í raðfestingunum innanhýsis. Førleikamenningin varð avmarkað, og væl minni varð brúkt til íløgur og viðlíkahald, enn í tíðini undan hækkaða avlopskravinum. Í dag verða førleikamenning, viðlíkahald og íløgur tó raðfest eftir tí orku, ið er til tess.

Við óbroyttum inntøkum kann vandi annars verða fyri, at hækkaða avlopskravið fær óhepna ávirkan á tænastustøðið, menningina og trivnaðin. Neyðugar íløgur í fløskumóttøkur, handlar, tólbúnað, førleikamenning o.l., ið skulu gerast, viðvirka til, at tað frameftir gerst alt truplari at liva upp til ásetta avlopskravið.

4. Rúsdrekkasølan, nýtsla og hagtøl

Hesin parturin viðgerð hagtøl og vísutøl fyri søluna í 2020 samanborðin við níggju undanfarin ár. Eisini verða viðmerkingar gjørdar til einstøku talvurnar.

4.1 Umsetningurin, býttur út á deildir

(1.000 kr.)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Tórshavn	62.219	52.928	50.930	51.401	52.665	53.980	54.200	53.925	54.841	55.117
Klaksvík	15.036	14.143	13.622	12.943	12.243	12.065	11.745	11.668	11.743	10.969
Drelnes	10.616	9.168	9.136	8.846	9.173	9.336	9.205	9.481	9.124	9.091
Miðvágur	7.906	7.155	6.970	6.897	6.517	6.740	6.960	6.874	6.961	6.693
Sandur	3.374	2.950	2.923	3.088	2.882	2.726	2.449	2.149	2.367	2.292
Saltangará	14.556	13.527	12.891	13.099	13.284	13.465	14.400	14.284	14.570	14.390
Norðskáli	8.861	7.452	7.193	6.797	6.136	3.848	0	0	0	0
Vestmanna	2.340	2.012	1.909	1.304	0	0	0	0	0	0
Ordrar o.a.	20.835	32.177	30.417	28.786	24.538	23.606	20.327	20.419	20.534	19.106
Íalt	**145.743**	**141.513**	**135.991**	**133.161**	**127.438**	**125.766**	**119.286**	**118.800**	**120.140**	**117.659**

Talva 4.1: Umsetningur, 2011-2020

Talvu 4.1 omanfyri vísir, at umsetningurin hevur verið javnur í árunum undan 2020. Útvið helmingurin av umsetninginum í sølubúðum stavar frá deildini í Tórshavn. Allar deildir hava selt meira í kr. enn undanfarna ár. Minni er selt av bíleggingum (ordrum o.l.) á høðusgoymsluni á Hjalla.

(Vísutal)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Tórshavn	113	96	92	93	96	98	98	98	99	100
Klaksvík	137	123	123	118	112	110	107	106	107	100
Drelnes	117	96	96	97	101	103	101	104	100	100
Miðvágur	118	110	110	103	97	101	104	103	104	100
Sandur	147	124	124	135	126	119	107	94	103	100
Saltangará	101	94	94	91	92	94	100	99	101	100
Norðskáli	230	194	187	177	159	100	-	-	-	-
Vestmanna	179	154	146	100	-	-	-	-	-	-
Ordrar o.a.	109	114	114	151	128	124	106	107	107	100
Íalt	**124**	**120**	**116**	**113**	**108**	**107**	**101**	**101**	**102**	**100**

Talva 4.2: Umsetningur, vísutøl 2011-2020

Í talvu 4.2 eru vísutølini sett til 100 í 2011 og í 2020 er samlaða vísutalið 124 í mun til í 2011.

Tað er stórur vøkstur í deildunum í Klaksvík og á Sandi í tíðarskeiðnum 2011-2020. Eisini er vøkstur í bíleggingum (ordrum o.l.) og er hetta orsakað av øktari tollfríari sølu. Bíleggingar verða vanliga

avgreiddir gjøgnum høvuðsgoymsluna á Hjalla. Afturgongd er í umsetninginum í Tórshavn, á Drelnesi og í Saltangará meðan sølan á deildini í Miðvági er at kalla óbroytt. Eisini sæst at deildirnar við Norðskála og í Vestmanna eru í støðugari menning. Samanumtikið er sølan í kr. vaksin og liggur relativt stabil kring landið.

4.2 Sølugongd í litrum býtt í vørubólkar

Í talvu 4.3 er sølan gjørd upp í litrum og býtt í vørubólkar. Eisini er sølan deild upp í innanlands sølu og tollfríari sølu. Nógv størsti parturin av søluni í litrum er øl. Síðani kemur vørubólkurin vín/cider og spiritus. Minstu bólkarnir eru heitvín og alkoholfríar vørur.

(Litrar)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Spiritus	**270.441**	**292.904**	**279.510**	**282.067**	**273.873**	**271.001**	**246.863**	**242.219**	**246.833**	**253.595**
- Spiritus innanlands	233.317	221.779	206.971	208.903	205.159	201.846	191.510	192.252	200.028	207.354
- Spiritus tollfrítt	37.125	71.125	72.540	73.164	68.714	69.155	55.353	49.967	46.805	46.241
Vín/cider	**651.353**	**639.676**	**622.358**	**593.487**	**541.097**	**529.221**	**508.121**	**490.093**	**476.567**	**463.205**
- Vín/cider innanlands	607.063	552.512	538.583	513.898	463.801	461.460	456.776	447.109	440.193	427.156
- Vín/cider tollfrítt	44.289	87.164	83.775	79.589	77.295	67.761	51.345	42.984	36.374	36.049
Heitvín	**8.692**	**10.823**	**9.796**	**9.786**	**9.555**	**10.041**	**9.741**	**9.741**	**9.236**	**10.067**
- Heitvín innanlands	7.240	8.293	7.318	7.579	7.648	8.323	8.079	8.699	8.232	9.051
- Heitvín tollfrítt	1.452	2.531	2.478	2.207	1.907	1.718	1.662	1.042	1.004	1.016
Øl	**1.249.245**	**1.181.942**	**1.166.007**	**1.142.219**	**1.086.767**	**1.060.514**	**1.025.672**	**980.493**	**1.036.304**	**1.032.874**
- Øl innanlands	1.229.962	1.159.827	1.146.404	1.123.362	1.070.937	1.042.053	1.010.899	972.246	1.023.896	1.020.934
- Øl tollfrítt	19.282	22.114	19.603	18.858	15.830	18.461	14.773	8.247	12.408	11.940
Alkoholfrítt	**5.945**	**5.740**	**4.023**	**3.900**	**2.268**	**1.200**	**776**	**928**	**1.401**	**935**
- Alkoholfrítt innanlands	5.905	5.737	4.023	3.898	2.268	1.200	693	916	891	935
- Alkoholfrítt tollfrítt	40	3	0	2	0	0	83	12	510	0
Í alt	**2.185.675**	**2.131.085**	**2.081.695**	**2.031.460**	**1.913.560**	**1.871.977**	**1.791.173**	**1.723.474**	**1.770.341**	**1.760.676**
- Í alt innanlands	2.083.487	1.948.148	1.903.298	1.857.640	1.749.813	1.714.882	1.667.957	1.621.222	1.673.240	1.665.430
- Í alt tollfrítt	102.188	182.937	178.396	173.820	163.747	157.095	123.216	102.252	97.101	95.246

Talva 4.3: Sølan í litrum í ymiskum bólkum, 2011-2020

(Vísutal, litrar)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Spiritus	**107**	**116**	**110**	**111**	**108**	**107**	**97**	**96**	**97**	**100**
- Spiritus innanlands	113	107	100	101	99	97	92	93	96	100
- Spiritus tollfrítt	80	154	157	158	149	150	120	108	101	100
Vín/cider	**141**	**138**	**134**	**128**	**117**	**114**	**110**	**106**	**103**	**100**
- Vín/cider innanlands	142	129	126	120	109	108	107	105	103	100
- Vín/cider tollfrítt	123	242	232	221	214	188	142	119	101	100
Heitvín	**86**	**108**	**97**	**97**	**95**	**100**	**97**	**97**	**92**	**100**
- Heitvín innanlands	80	92	81	84	84	92	89	96	91	100
- Heitvín tollfrítt	143	249	244	217	188	169	164	103	99	100
Øl	**121**	**114**	**113**	**111**	**105**	**103**	**99**	**95**	**100**	**100**
- Øl innanlands	120	114	112	110	105	102	99	95	100	100
- Øl tollfrítt	161	185	164	158	133	155	124	69	104	100
Alkoholfrítt	**636**	**614**	**430**	**417**	**243**	**128**	**83**	**99**	**150**	**100**
- Alkoholfrítt innanlands	632	614	430	417	243	128	74	98	95	100
- Alkoholfrítt tollfrítt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Í alt	**124**	**121**	**118**	**115**	**109**	**106**	**102**	**98**	**101**	**100**
- Í alt innanlands	125	117	114	112	105	103	100	97	100	100
- Í alt tollfrítt	107	192	187	182	172	165	129	107	102	100

Talva 4.4: Sølan í litrum í ymiskum bólkum, vísutøl 2011-2020

Talva 4.4 vísur gongdina í litrum/vørubólkum, sum indekseraði tøl. Størsta afturgongdin sæst í tíðarskeiðnum 2011-2020 í vørubólkunum spiritus og heitvín, innanlands, meðan størsta framgongdin í sama tíðarskeiði sæst í vørubólkinum vín/cider. Eisini er framgongd í søluni av øli og av alkoholfríum vørum. Hetta vísir greitt, at drekkimynstrið broytist soleiðis, at føroyingar nú keypa veikari sløg av rúsdrekka enn fyrr. Generelli mynstrið er tó at innanlands søla er jøvn og minkar, meðan tollfría sølan innan flest vørubólkar veksur.

4.3 Sølugongd í alkohol litrum býtt í vørubólkar

Í talvu 4.5 er sølan av rúsdrekkanøgdini umroknað til litrar av reinum alkoholi (alkohol litrar).

(Alk. litrar)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Spiritus	**84.054**	**93.864**	**92.745**	**95.832**	**92.721**	**93.925**	**88.079**	**88.849**	**91.331**	**94.179**
- Spiritus innanlands	70.096	67.664	65.885	68.649	67.449	68.563	67.688	70.140	73.527	76.516
- Spiritus tollfrítt	13.957	26.201	26.860	27.182	25.382	25.362	20.391	18.709	17.804	17.663
Vín/cider	**71.292**	**69.352**	**67.645**	**66.274**	**63.346**	**62.187**	**60.057**	**58.138**	**56.219**	**54.718**
- Vín/cider innanlands	65.648	58.226	57.128	56.483	53.975	53.770	53.654	52.637	51.675	50.544
- Vín/cider tollfrítt	5.644	11.126	10.516	9.791	9.371	8.417	6.403	5.501	4.544	4.174
Heitvín	**1.469**	**1.840**	**1.691**	**1.710**	**1.658**	**1.742**	**1.679**	**1.682**	**1.588**	**1.713**
- Heitvín innanlands	1.227	1.435	1.273	1.337	1.334	1.452	1.408	1.516	1.424	1.554
- Heitvín tollfrítt	242	404	418	374	324	290	271	166	164	159
Øl	**68.903**	**64.817**	**64.025**	**62.946**	**59.397**	**57.547**	**55.142**	**52.435**	**54.923**	**52.774**
- Øl innanlands	67.853	63.566	62.935	61.903	58.538	56.548	54.364	52.008	54.300	52.202
- Øl tollfrítt	1.050	1.251	1.090	1.043	859	999	778	427	623	572
Í alt	**225.934**	**230.332**	**226.475**	**227.035**	**217.233**	**215.401**	**204.957**	**201.104**	**204.061**	**203.384**
- Í alt innanlands	205.040	191.349	187.591	188.644	181.296	180.333	177.114	176.301	180.926	180.816
- Í alt tollfrítt	20.894	38.983	38.884	38.391	35.936	35.068	27.843	24.803	23.135	22.568

Talva 4.5: Sølan, gjørd upp í alkohol litrum, 2011-2020

Talvan vísur, at samlaðu alkohol litrarnir innanlands minka javnt í tíðarskeiðnum 2011-2019, meðan tollfría sølan veksur. Árið 2020 er merkt av Covid-19 – Meir er selt innanlands og minni selt tollfrítt. Samlað sæst, at sølan í alkohol litrum í tíðarskeiðnum 2011-2020 so at siga er óbroytt. Ein afturgongd hevur tó verið í alkohol litrum seldir í sølubúðunum hjá RSL, meðan ein framgongd hevur verið í tollfríari søl, undantikið 2020.

(Vísutal, alk.l.)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Spiritus	**89**	**100**	**98**	**102**	**98**	**100**	**94**	**94**	**97**	**100**
- Spiritus innanlands	92	88	86	90	88	90	88	92	96	100
- Spiritus tollfrítt	79	148	152	154	144	144	115	106	101	100
Vín/cider	**130**	**127**	**124**	**121**	**116**	**114**	**110**	**106**	**103**	**100**
- Vín/cider innanlands	130	115	113	112	107	106	106	104	102	100
- Vín/cider tollfrítt	135	267	252	235	225	202	153	132	109	100
Heitvín	**86**	**107**	**99**	**100**	**97**	**102**	**98**	**98**	**93**	**100**
- Heitvín innanlands	79	92	82	86	86	93	91	98	92	100
- Heitvín tollfrítt	152	254	263	235	204	182	170	104	103	100
Øl	**131**	**123**	**121**	**119**	**113**	**109**	**104**	**99**	**104**	**100**
- Øl innanlands	130	122	121	119	112	108	104	100	104	100
- Øl tollfrítt	184	219	191	182	150	175	136	75	109	100
Í alt	**111**	**113**	**111**	**112**	**107**	**106**	**101**	**99**	**100**	**100**
- Í alt innanlands	113	106	104	104	100	100	98	98	100	100
- Í alt tollfrítt	93	173	172	170	159	155	123	110	103	100

Talva 4.6: Sølan í alkohol litrum, vísutøl 2011-2020

Talva 4.6 vísur, at vísutalið fyri søluna av alkohol litrum er støðugt. Bólkurin spiritus er minkaður rættuliga nógv - serstakliga innanlands. Alkohol litrarnir í vørubólkinum vín og cider umframt øl, eru einastu bólkarnir, har alkohol litrarnir eru markant fleiri, enn teir vóru í 2011.

4.4 Vøruúrvæl býtt í vørubólkar

Talva 4.7 niðanfyri vísir vøruúrvælið býtt í vørubólkar fyri tíðarskeiðið 2011-2020. Skilt millum tal á vørum seldar innanlands og vørur seldar tollfrítt, umframt at samlaða vøruúrvalið er víst.

(Vøruúvæl. nøgd)	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Spiritus	**1209**	**1.277**	**1.187**	**1.057**	**890**	**840**	**771**	**541**	**536**	**527**
- Spiritus innanlands	*708*	742	688	601	456	406	376	355	359	350
- Spiritus tollfrítt	*501*	535	499	456	434	434	395	186	177	177
Vín/cider	**1762**	**1.698**	**1.604**	**1.447**	**1.154**	**1.086**	**1.150**	**952**	**976**	**863**
- Vín/cider innanlands	*1465*	1.425	1.295	1.203	908	890	938	842	858	753
- Vín/cider tollfrítt	*297*	273	309	244	246	196	212	110	118	110
Heitvín	**103**	**129**	**96**	**101**	**89**	**90**	**80**	**69**	**67**	**58**
- Heitvín innanlands	*76*	101	71	75	62	68	60	54	52	48
- Heitvín tollfrítt	*27*	28	25	26	27	22	20	15	15	10
Øl	**732**	**710**	**647**	**576**	**379**	**314**	**230**	**217**	**281**	**217**
- Øl innanlands	*680*	664	606	537	339	269	187	182	238	184
- Øl tollfrítt	*52*	46	41	39	40	45	43	35	43	33
Alkoholfrítt	**70**	**69**	**44**	**40**	**18**	**9**	**14**	**14**	**16**	**6**
- Alkoholfrítt innanlands	*69*	66	44	39	18	9	10	11	11	6
- Alkoholfrítt tollfrítt	*1*	3	0	1	0	0	4	3	5	0
Í alt	**3866**	**3.883**	**3.578**	**3.221**	**2.530**	**2.339**	**2.245**	**1.793**	**1.916**	**1.699**
- Í alt innanlands	*2998*	2.998	2.704	2.455	1.783	1.642	1.571	1.444	1.548	1.369
- Í alt tollfrítt	*868*	885	874	766	747	697	674	349	368	330

Talva 4.7: Vøruúrvæl býtt í vørubólkar, 2011-2020

Nógv største vøruúrvalið er í vørubólkinum vín/cider. Síðani koma vørubólkarnir spiritus og øl. Minstu bólkarnir eru heitvín og alkoholfríar vørur. Samanumtikið seldi Rúsdrekkasølan 3.866 ymisk sløg av løgi í 2020 í mun til 1.589 sløg av løgi í 2008.

Vøruúrvælið og tænasta verða áhaldandi ment í mun til tað ið rørir seg uttanlands umframt í tráð við tað viðskiftafólk í Føroyum eftirspyrja. Mett verður at hesin vøkstur fer at halda fram komandi árini og krevur hetta meir av starvsfólkum okkara, sum tó fegin arbeiða áhaldandi við at menna vøruúrvælið og kundatænastuna til frama fyri føroyingin og viðskiftafólk okkara sum heild.

4.5 Fólkatal og gongdin í nýtslu pr. íbúgva

Talva 4.8 niðanfyri vísur í fyrstu linju talið av fólki í Føroyum í aldrinum 15 ár og eldri tann 1. januar árini 2011-2020.

Fólkatalið	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Miðal 15 ár og eldri	41.634	40.888	40.177	39.565	39.063	38.583	38.127	37.890	37.844	37.898
Miðal tils.	52.525	51.698	50.878	50.143	49.466	48.869	48.385	48.121	48.133	48.326
Nýtslan, alk.l. pr. íbúgva	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**	**2011**
Alk.l./15 ár + (RSL)	4,9	4,7	4,7	4,8	4,6	4,7	4,6	4,7	4,8	4,8
Alk.l./15 ár + (Samlað í FO)	6,5	6,4	6,4	6,5	6,3	6,4	6,3	6,3	6,6	6,4
Tollfrítt (Samlað í FO)	0,9	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,7

Talva 4.8: Fólkatalið, 15 ár og eldri, tann 1. Januar 2011-2020 og miðal sølan av alkohol litrum
Kelda: Hagstovan og egin útrokning

Um sølan av alkohol litrum gjøgnum RSL (*sí talvu 4.5*), verður sett í mun til talið av íbúgvum, sum eru 15 ár og eldri, sæst at talið av alkohol litrum hevur verið fallandi. Í 2011 er talið 4,8 alkohol litrar, og er síðani 4,9 alkohol litrar í 2020, sum ávíst í mittastu linju í talvu 4.8. Viðmerkjast skal tó at hetta bert umfatar tøl fyri søluna av rúsdrekka gjøgnum RSL.

Hinvegin vísir næst niðasta linjan tøl sum siga hvussu nógvar alkohol litrar føroyingar 15 ár og eldri í miðal keypa/drekka árliga. Hesi tøl umfata søluna gjøgnum Rúsdrekkasølu Landsins og sølu gjøgnum føroysku bryggjaríini. Her sæst, at nýtslan í Føroyum liggur stabilt á uml. 6,3 alk. ltr. til 6,6 alk.ltr. pr. íbúgva 15 ár og eldri í tíðarskeiðnum 2011-2020.

Afturat hesum tølum skal leggjast tað, sum verður selt tollfrítt og innflutt á annan hátt. Tað finnast ikki almenn hagtøl fyri hesa sølu. Tey tøl, sum síggjast niðast í Talvu 4.8 vísa tollfría vøru, seld gjøgnum RSL og føroysku bryggjaríini per. íbúgva 15 ár og eldri. Tað veruliga talið er óivað nakað hægri, tí her vantar tollfrít innflutt av ferðafólki við skipi og tollfrítt innflutt við ferðafólki, ið hevur keypt rúsdrekka uttanlands.

5. Ársroknskapur fyri 2020

Niðanfyri er ársroknskapurin hjá Rúsdrekkasølu Landsins fyri 2020 settur upp í mun til árið 2019. Roknskapurin fevnir um rakstrarroknskap, fíggjarstøðu og notur.

5.1 Rakstrarroknskapur

	Ár 2020	Ár 2019
Inntøkur:		
Vørusøla	145.744.999	141.512.796
Vørunýtsla	-103.243.844	-100.401.226
Skiftisavlop	42.501.156	41.111.571
Útreiðslur:		
Starvsfólkakostnaður	15.562.428	15.587.566
Avskrivingar	2.254.251	2.052.985
Annar kostnaður	8.172.333	7.904.947
Útreiðslur íalt	25.989.012	25.545.497
Úrslit áðrenn fíggjarpostar	16.512.144	15.566.073
Fíggjarpostar	8.165	22.762
Roknskaparligt avlop	16.520.308	15.588.836

Avrokning av avlopi, ásett á fíggjarlógini		
Roknskaparligt avlop	16.520.308	15.588.836
Avskrivingar	2.254.251	2.052.985
Íløgur	-2.422.573	-1.584.174
Nettoavlop	16.351.987	16.057.647
Avlop, ásett á fíggjarlógini	16.048.000	16.048.000
Munur	303.987	9.647

5.2 Fíggjarstøða

	31.12.2020	31.12.2019
OGN:		
Støðisogn	4.530.122	4.361.800
Vørugoymsla	13.935.908	11.607.009
Vøru- og tænastuáognogn	664.682	950.097
Onnur áogn	-	-
Tíðaravmarkingar	921.042	2.137.478
Tøkur peningur	3.764.111	3.760.018
Ogn tilsamans	23.815.865	22.816.403
SKULD:		
Eginogn	4.530.122	4.361.800
Vøru- og tænastuskuld	4.305.842	2.234.058
Onnur skuld	-	-
Millumrokning við Gjaldstovuna	9.237.310	11.054.080
Tíðaravmarkingar	4.115.209	3.478.464
Meirviriðisgjald	1.627.382	1.688.001
Skuld íalt	19.285.743	18.454.603
Eginogn og skuld tilsamans	23.815.865	22.816.403
Leasingskyldur	-	-
Leiguskyldur pr. ár pr. 31.12.	6.221.900	3.632.300